

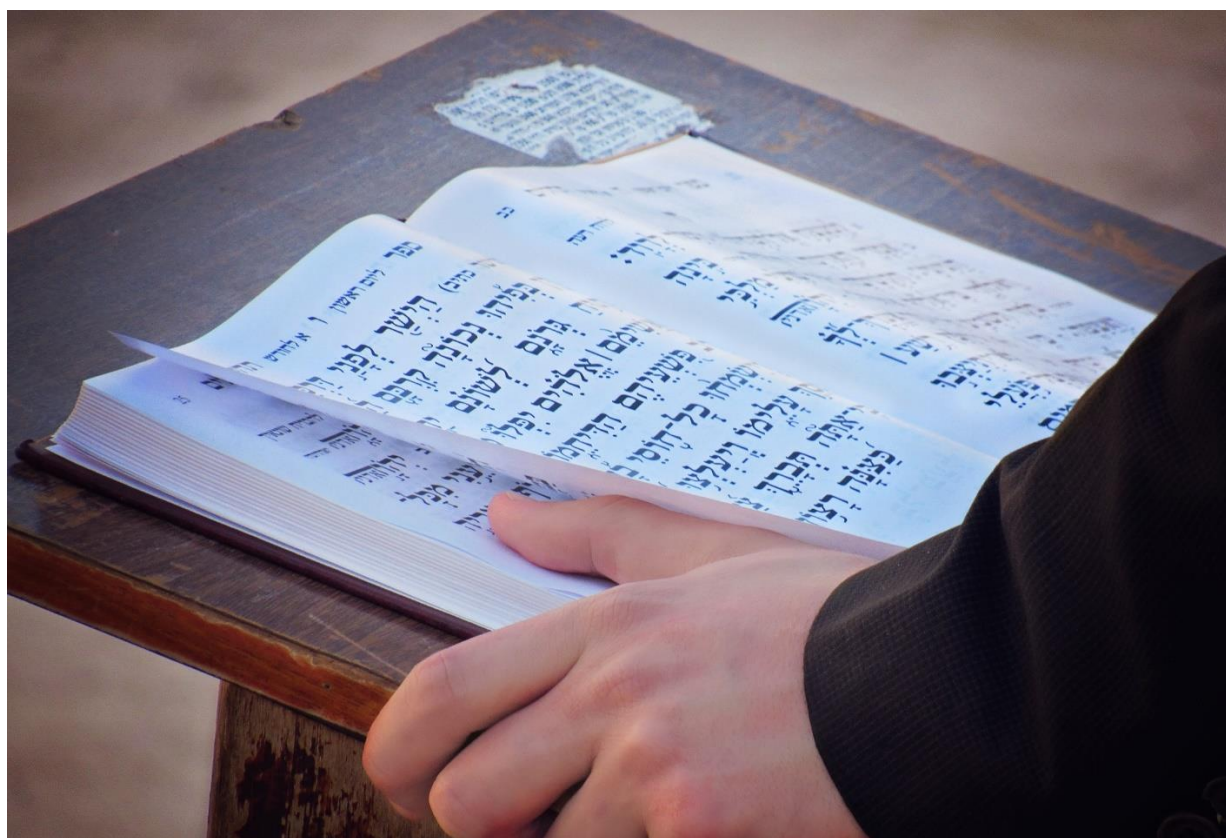

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Lk 1,1-4; 4,14-21

Évközi 3. vasárnap („C” év)

Ma beteljesedett az Írás

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Ma beteljesedett az Írás

Már sokan vállalkoztak arra, hogy a körünkben lejátszódott eseményeket leírják, úgy, ahogy ránk maradt azoktól, akik kezdetől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az isteni igének. Most jónak láttam én is, hogy elejétől kezdve mindennek pontosan utánajárjak, és sorban leírjak neked mindent, tiszteletreméltó Teofil, hogy meggyőződjél róla, mennyire megbízhatók azok a tanítások, amelyekre oktattak.

Abban az időben:

Jézus a Lélek erejével visszatért Galileába. Híre elterjedt az egész környéken. Tanított a zsinagógákban, és mindenki elismeréssel beszélt róla.

Eljutott Názáretbe is, ahol nevelkedett. Szokása szerint bement szombaton a zsinagógába, és olvasásra jelentkezett. Izajás próféta könyvét adták oda neki. Szétbontotta a tekercset, és éppen arra a helyre talált, ahol ez volt írva: „Az Úr Lelke van rajtam. Fölkent engem és elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, s hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy szabaddá tegyem az elnyomottakat, és hirdessem: elérkezett az Úr esztendeje.”

Összetekerte az Írást, átadta a szolgának, és leült. A zsinagógában minden szem rászzegeződött. Ő pedig elkezdte beszédét: „Ma beteljesedett az Írás, amelyet az imént hallottatok.”

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

¹ Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων,

Miután már sokan vállalkoztak, hogy elrendezzék az elbeszélést a bennünk beteljesített eseményekről,

² καθὼς παρέδωκαν ἡμῖν οἱ ἀπ’ ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, **amint átadták nekünk kezdettől a szemtanúk, és azok, akik az ige szolgálói lettek,**

³ ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε,

és jónak látszott nekem, hogy utánajárva előről mindennek, pontosan, sorban megírom neked, legnemesebb Teofil,

⁴ ἵνα ἐπιγνῶς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

hogy megismerjed a szavak bizonyosságát, amikről oktatta lettél.

(...)

¹⁴ Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν. καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ’ ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ.

És visszatért Jézus a Lélek erejében Galileába, és a hír kiment róla az egész környéken keresztül.

¹⁵ καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

És ő tanított a zsinagógáikban dicsóítva mindenkitől.

¹⁶ Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρά, οὗ ἦν τεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.

És elment Názaretbe, ahol neveltetett, és bement a szokása szerint a szombatok napján a zsinagógába, és felállt felolvasni.

¹⁷ καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαΐου καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὔρεν τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον·

És Izajás prófétának a tekercse adatott oda neki, és felnyitva a tekercset, rátalált a helyre, ahol megíratott:

¹⁸ Πνεῦμα κυρίου ἐπ’ ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με κηρῦσαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει,

Az Úr Lelke van rajtam, amiért felkent engem, hogy hirdessem az örömhírt a szegényeknek, elküldött engem, hogy hirdessem a foglyoknak a szabadulást, és a vakoknak a látás visszanyerését, hogy szabadon bocsássam az összetörteket,

¹⁹ κηρῦξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν.

hogy hirdessem az Úr kedves évét.

²⁰ καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν· καὶ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ.

És összegöngyölve a tekercset, átadva a szolgának, leült: és mindenkinek a szeme a zsinagógában feszülten figyelt rá.

²¹ ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσίν ὑμῶν.

Elkezdte pedig mondani feléjük, hogy ma teljesedett be ez az írás a ti fületekben.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹ QUONIAM QUIDEM MULTI CONATI SUNT ORDINARE NARRATIONEM, QUAE IN NOBIS COMPLETAE SUNT, RERUM,

¹ **Mivel már sokan megkísérelték, hogy a köztünk beteljesedett eseményeket leírják, úgy,**

¹ Mivel már sokan megkísérelték rendben elbeszélni a köztünk végbement eseményeket,

¹ ***Már sokan vállalkoztak arra, hogy rendszeresen elbeszéljék a köztünk végbement eseményeket úgy,***

¹ *Mivelhogy sokan kezdték rendszerint megírni azoknak a dolgoknak az elbeszélését, a melyek minálunk beteljesedtek,*

¹ Mivel már sokan vállalkoztak arra, hogy elbeszéljék a körünkben beteljesedett eseményeket

² SICUT TRADIDERUNT NOBIS, QUI AB INITIO IPSI VIDERUNT ET MINISTRI FUERUNT VERBI,

² **ahogy ránk maradt azoktól, akik kezdettől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az Igének,**

² amint előadták azt nekünk azok, akik kezdet óta szemtanúi és szolgálói voltak az igének,

² ***amint ránk hagyták azok, akik kezdettől fogva szemtanúi és hirdetői voltak az igének.***

² *A mint nekünk előnkbe adták, a kik kezdettől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az igének:*

² aszerint, ahogy ránk hagyományozták azok, akik kezdettől fogva szemtanúik voltak, és az ige szolgálói lettek,

³ VISUM EST ET MIHI, ADSECUTO A PRINCIPIO OMNIA, DILIGENTER EX ORDINE TIBI SCRIBERE, OPTIME THEOPHILE,

³ **jónak láttam én is, hogy elejétől kezdve mindennek szorgalmasan utánajárjak, és sorban leírjak neked mindent, tiszteletreméltó Teofil,**

³ **jónak láttam én is, miután mindennek elejétől fogva gondosan a végére jártam, neked, kegyelmes Teofil, sorrendben leírni,**

³ ***Jónak láttam magam is, hogy - miután mindennek elejétől fogva gondosan a végére jártam -***

³ ***Tetszék énnékem is, ki eleitől fogva mindeneknek szorgalmasan végére jártam, hogy azokról rendszerint írjak néked, jó Theofilus,***

³ számomra is helyénvalónak látszott, hogy - miután elejétől fogva mindent figyelmesen nyomon követtem - minden részletre kiterjedően és sorrendben megírjam neked, nagyra becsült Teofil,

⁴ UT COGNOSCAS EORUM VERBORUM, DE QUIBUS ERUDITUS ES, FIRMITATEM.

⁴ **hogy meggyőződjél róla, mennyire megbízhatók azok a tanok, amelyekre tanítottak.**

⁴ hogy jól megismerd azon dolgoknak bizonyosságát, amelyekre téged oktattak.

⁴ ***sorjában leírjam neked, kedves Teofil. Győződjél meg magad a tanítás megbízhatóságáról, amelyre oktattak.***

⁴ ***Hogy megtudhasd azoknak a dolgoknak bizonyosságát, a melyekre taníttatál.***

⁴ hogy azokra a dolgokra vonatkozóan, amelyekről tanítást kaptál, megismerd a teljes bizonyosságot.

(...)

¹⁴ ET REGRESSUS EST IESUS IN VIRTUTE SPIRITUS IN GALILAEAM. ET FAMA EXIIT PER UNIVERSAM REGIONEM DE ILLO.

¹⁴ **Jézus most a Lélek erejével visszatért Galileába. Híre elterjedt az egész környéken.**

¹⁴ Jézus pedig a Lélek erejében visszatért Galileába, és a híre elterjedt az egész környéken.

¹⁴ ***Jézus a Lélek erejével eltelve visszatért Galileába. Híre elterjedt az egész környéken.***

¹⁴ ***Jézus pedig megtérel a Léleknek erejével Galileába: és híre méne néki az egész környéken.***

¹⁴ Jézus a Lélek erejével visszatért Galileába, és elterjedt a híre az egész környéken.

¹⁵ ET IPSE DOCEBAT IN SYNAGOGIS EORUM ET MAGNIFICABATUR AB OMNIBUS.

¹⁵ **Tanított a zsinagógákban, és mindenki magasztalta.**

¹⁵ Tanított a zsinagógákban, és mindenki dicsőítette.

¹⁵ ***Tanított az ottani zsinagógákban és mindenki elismeréssel beszélt róla.***

¹⁵ *És ő taníta azoknak zsinagógáiban, dicsőítetvén mindenektől.*

¹⁵ Tanított zsinagógákban, és mindenki részéről tisztelet övezte.

¹⁶ ET VENIT NAZARETH, UBI ERAT NUTRITUS, ET INTRAVIT SECUNDUM CONSUETUDINEM SUAM DIE SABBATI IN SYNAGOGAM ET SURREXIT LEGERE.

¹⁶ **Amikor Názáretbe ért, ahol nevelkedett, szombaton szokása szerint bement a zsinagógába, és felolvasásra jelentkezett.**

¹⁶ Azután elment Názáretbe, ahol felnövekedett. Szokása szerint bement szombaton a zsinagógába, és fölállt olvasni.

¹⁶ ***Eljutott Názáretbe is, ahol nevelkedett. Szokása szerint bement szombaton a zsinagógába és olvasásra jelentkezett.***

¹⁶ *És méne Názáretbe, a hol felneveltetett: és beméne, szokása szerint, szombatnapon a zsinagógába, és felállta olvasni.*

¹⁶ Elment Názáretbe, ahol nevelkedett. Szombaton szokása szerint elment a zsinagógába, és felállt, hogy felolvasson.

¹⁷ ET TRADI TUS EST ILLI LIBER PROPHETAE ISAIAE; ET UT REVOLVIT LIBRUM, INVENIT LOCUM, UBI SCRIPTUM ERAT:

¹⁷ **Izajás próféta könyvét adták neki oda. Szétbontotta a tekercset, és épp azon a helyen, ahol ez volt írva:**

¹⁷ Odaadták neki Izajás próféta könyvét. Amikor szétnyitotta a tekercset, arra a helyre talált, ahol ez van írva:

¹⁷ ***Izajás könyvét adták neki. Kinyitotta a könyvet és épp arra a helyre talált, ahol ez van írva:***

¹⁷ *És adák néki az Ésaiás próféta könyvét; és a könyvet feltárván, arra a helyre nyita, a hol ez vala írva:*

¹⁷ Izajás próféta könyvét adták neki. Szétnyitotta a tekercset, s rátalált arra a helyre, ahol ez áll:

¹⁸ “SPIRITUS DOMINI SUPER ME; PROPTER QUOD UNXIT ME EVANGELIZARE PAUPERIBUS, MISIT ME PRAEDICARE CAPTIVIS REMISSIONEM ET CAECIS VISUM, DIMITTERE CONFRACTOS IN REMISSIONE,

¹⁸ **”Az Úr lelke van rajtam, azért kent fel engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek. Elküldött, hogy hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy szabadon bocsássam az elnyomottakat,**

¹⁸ azért kent föl engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, elküldött, hogy szabadulást hirdessek a foglyoknak és látást a vakoknak, hogy szabadon bocsássam a megtörteket,

¹⁸ **„Az Úr lelke rajtam: ő kent föl engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, ő küldött engem, hogy (meggyógyítsam a megtört szívűeket), szabadulást hirdessek a raboknak, és a vakoknak megvilágosodást, hogy felszabadítsam az elnyomottakat,**

¹⁸ *Az Úrnak lelke van én rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliomot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat,*

¹⁸ Az Úr Lelke rajtam, mert felkent engem, hogy örömhírt hirdessek a szegényeknek. Azért küldött, hogy a foglyoknak szabadulást, a vakoknak szemük megnyílását hirdessem; hogy a meggyötörteket szabadon bocsássam,

¹⁹ PRAEDICARE ANNUM DOMINI ACCEPTUM”.

¹⁹ **és hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét.”**

¹⁹

¹⁹ ***hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét, (és bosszújának napját).”***

¹⁹ *Hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét.*

¹⁹ és hirdessem az Úrtól jövő kedvező idő elérkeztét.

²⁰ ET CUM PLICUISSET LIBRUM, REDDIDIT MINISTRO ET SEDIT; ET OMNIUM IN SYNAGOGA OCULI ERANT INTENDENTES IN EUM.

²⁰ **Összetekerte az Írást, átadta a szolgának és leült. A zsinagógában minden szem rászegeződött.**

²⁰ Aztán összehajtotta a könyvet, visszaadta a szolgának, és leült. A zsinagógában minden szem rászegeződött.

²⁰ ***Azután összetekerte az Írást, visszaadta a szolgának és leült. A zsinagógában minden szem rászegeződött.***

²⁰ *És behajtván a könyvet, átadá a szolgának, és leüle. És a zsinagógában mindenek szemei ő reá valának függesztve.*

²⁰ Összegöngyölytette a könyvtekereszt, odaadta a szolgának, és leült. A zsinagógában minden szem részegeződött.

²¹ COEPIT AUTEM DICERE AD ILLOS: “HODIE IMPLETA EST HAEC SCRIPTURA IN AURIBUS VESTRIS”.

²¹ **S elkezdte beszédét: "Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok."**

²¹ Ő pedig elkezdett hozzájuk beszélni: »Ma teljesedett be ez az Írás a ti fületek hallatára.«

²¹ **Akkor megszólalt: „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok.”**

²¹ Ő pedig kezdte hozzájuk szólani: *Ma teljesedett be ez az Írás a ti hallástokra.*

²¹ Ekkor így kezdte beszédét: – Ma fületek hallatára teljesedett be ez az írás.

1.3. BEHATÁROLÁS

A szentírási szakasz két részletből áll. Az első négy vers bevezetésül szolgál a Lukács-evangéliumhoz, amelyben az evangélista megnevezi írói tevékenységének szándékát és célját (Lk 1,1-4). A második részlet pedig Jézus nyilvános működésének programját tárja fel, amit az Úr egy szombaton a názáreti zsinagógában mondott el (Lk 4,14-21).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az epizódban az evangélista Jézus kapcsán hangsúlyozza:

- Jézus a Szentlélek erejében cselekszik (Lk 3,22; Lk 4,1; Lk 4,14).
- Jézus, a korabeli zsidó szokásoknak megfelelően, minden szombaton elment a zsinagógába. Rendszeresen olvasta az Írásokat, ismerte azokat.
- Jézus nem másra hivatkozva, hanem saját tekintélyével magyarázza a felolvasott szentírási szakaszt. Az ószövetségi jövendölések őbenne beteljesültek.
- Az ő küldetése, amit az Atyától kapott, és a Szentlélektől felkenve, megerősítve végez: 1. Az örömhír meghirdetése elsősorban a szegényeknek, a gyengéknek. 2. Felszabadítás a gonosztól, és annak minden formájától és következményeitől (gyógyítások, ördögűzések, a bűnök megbocsátása), ahogy az 'a;fesij' (áfeszisz) („szabadítás, szabadulás”) szó megisméltése is jelzi (Lk 4,18). 3. Az Úr kegyelmi évének, áldásának a meghirdetése.

Jézus a Felkent, vagyis a Messiás, a Krisztus, akiben beteljesülnek az ószövetségi várakozások és ígérek. Ő a Szabadító, aki szabaddá teszi a teljes embert.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ἀναγῶναι (ánágnónáj): felolvasni (Lk 4,16)

Ez a kifejezés Lukács evangéliumában mind a háromszor szorosán kapcsolódik Jézushoz: ő az, aki felolvas Izajás prófétától (Lk 4,16), illetve kérdezi, hogy megszólított hallgatói olvasták-e az Írásokat (Lk 6,3; Lk 10,26). Jézus felolvasásáról csak itt beszél kifejezetten

az evangélista, habár utal arra, hogy ezt rendszeresen tette (Lk 4,16). A Mester tehát gyakran olvasta az ószövetségi Írásokat, ismerte azokat (vö. Lk 6,3; Lk 10,26). Ő az első, akiről megemlíti így Lukács, hogy felolvasson, s ezzel Jézus nyitja meg azoknak a sorát, akik a későbbiekben olvassák a Szentírást (ApCsel 8,28.30.32; ApCsel 13,27; ApCsel 15,21), illetve az Egyház vigasztaló tanítását (ApCsel 15,31). Továbbá az Úr az olvasó hívő ember és a tanító mester mintájává is válik, ahogy a felolvasást követően magyarázza a prófétai sorokat rámutatva arra, hogy ma ezek a szavak beteljesedtek az ő személyében (Lk 4,16-21).

Fülöp kérdése az Izajást olvasó etióp férfihez, miszerint érti-e, amit olvas (ApCsel 8,30), az Egyház kérdése minden kor minden emberének. Hiszen Jézus elsősorban az Egyházban és az Egyház által, akit Fülöp képvisel ebben az epizódban (ApCsel 8,26-40), továbbra is felolvassa, tanítja és magyarázza a Szentírást, amely Jézus Krisztus személyében teljesül be.

ἀπεσταλκῆν (ápesztálken): elküldeni (Lk 4,18)

A kifejezés először is arra mutat rá Lukácsnál, hogy Isten küldte el Jézust, hogy hirdesse a szabadulást a foglyoknak és a megtörtetteknek, az újra látást a vakoknak, illetve, hogy meghirdesse az Úr kedves esztendejét (Lk 4,18-19). Jézust azért küldte az Atya, hogy hirdesse Isten Országának az örömhírét (Lk 4,43). Aki pedig befogad egy gyermeket, az Jézust fogadja be, és azt, aki őt küldte (Lk 9,48). Aki pedig megveti a tanítványokat, az Jézust veti meg, és azt, aki küldte őt (Lk 10,16). Vagyis szoros kapcsolat van az Atya és a Fiú között, az Atya küldte el a Fiát az emberekhez.

Másodszor pedig ez a szó utal arra is a Lukács-evangéliumban, hogy Jézus, akit az Atya küldött, küldi a tanítványokat, hogy hirdessék az Isten Országát, és gyógyítsanak (Lk 9,2; Lk 10,1.3), illetve, hogy követői legyenek előtte (Lk 9,52). Elküldi két tanítványát, hogy egy szamarat hozzanak neki a jeruzsálemi bevonuláshoz (Lk 19,29), majd Pétert és Jánost, hogy készítsék elő a húsvéti vacsorát (Lk 22,8). Végül pedig a feltámadt Úr megígéri az apostoloknak, hogy elküldi nekik az Atya ígéretét: a Szentlelket, hogy tanúságot tudjanak tenni róla (Lk 24,49). Tehát az a Jézus, aki mély, bensőséges kapcsolatban van az Atyával, aki elküldte őt az emberekhez, szoros kapcsolatba lépve tanítványaival, most ő maga küldi őket, hogy folytassák a küldetését.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

Lk 2,39 Miután így eleget tettek az Úr törvényének, lementek galileai városukba, Názáretbe.

Lk 2,51 Velük ment hát, lement Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Szavait anyja mind megőrizte szívében.

Lk 4,44 És hirdette Júdea zsinagógáiban.

Lk 5,17 Egy napon, amikor tanított, farizeusok és törvénytudók is ültek ott, akik Galilea és Júdea különféle falvaiból és Jeruzsálemből jöttek. Az Úr ereje gyógyításra ösztönözte.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 2,23 Odaérve Názáret városában telepedett le. Így teljesedett a próféták jövendölése: „Názáretinek fogják hívni.

Mt 3,16 Megkeresztelkedése után Jézus nyomban feljött a vízből. Akkor megnyílt az ég, és látta, hogy az Isten Lelke mint galamb leszállt és föléje ereszkedett.

Mt 4,12-17 Amikor Jézus meghallotta, hogy Jánost börtönbe vetették, visszavonult Galileába. Elhagyta Názáretet, és a tenger melletti Kafarnaumba költözött, Zebulun és Naftali vidékére. Így beteljesedett Izajás próféta szava: „Zebulun és Naftali földje, a tenger menti út a Jordánon túl, a pogányok Galileája, a nép, mely sötétségben ült, nagy világosságot látott. Világosság támadt azoknak, akik a halál országában és árnyékában ültek.” Ettől fogva Jézus elkezdett tanítani. „Tartsatok bűnbánatot – hirdette –, mert közel van a mennyek országa!”

Mt 4,23 Jézus bejárta egész Galileát, tanított a zsinagógákban, hirdette országa evangéliumát, s gyógyított minden betegséget és fogyatékoságot a nép közt.

Mt 5,17 Ne gondoljátok, hogy megszüntetni jöttem a törvényt vagy a prófétákat. Nem megszüntetni jöttem, hanem teljessé tenni.

Mt 9,26 A dolognak híre járt az egész vidéken.

Mt 13,53-58 Amikor ezeket a példabeszédeket elmondta, Jézus eltávozott onnan. Visszament városába, és az ottaniakat tanította a zsinagógákban. Azok csodálkozva kérdezgették: „Honnan van ennek a bölcsessége és a csodatevő ereje? Nem az ácsnak a fia? Nem Mária az anyja, nem Jakab, József, Simon és Júdás a testvérei? S nővérei nem mind itt élnek köztünk? Honnét vette hát mindezeket?” És megbotránkoztak rajta. Jézus erre megjegyezte: „A prófétának csak a saját hazájában és házában nincs becsülete.” Hitetlenségük miatt ott több csodát nem is tett.

Mk 1,14-15 János elfogatása után Jézus Galileába ment, s ott hirdette az Isten evangéliumát és mondta: „Beteljesedett az idő, és már közel van az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az evangéliumban.”

Mk 1,39 S bejárta egész Galileát, tanított a zsinagógákban, és ördögöket űzött ki.”

Mk 6,1-6 Innen eltávozva saját városába ment. Tanítványai elkísérték. A következő szombaton tanítani kezdett a zsinagógában. Sokan hallgatták, és csodálkozva mondogatták: „Honnét vette ezt? Hol tett szert erre a bölcsességre? És a csodák, amiket kezével végbevisz! Nem az ács ez, Mária fia, Jakab, József, Júdás és Simon testvére? S ugye, nővérei is itt élnek köztünk?” És megbotránkoztak rajta. Jézus erre megjegyezte: „A prófétának csak hazájában, rokonai körében, a saját házában nincs becsülete.” S nem is tehetett ott csodát, csupán néhány beteget gyógyított meg, kézzel és szóval. Maga is csodálkozott hitetlenségükön.

Mk 10,1 Innét útra kelve Júdea határába ment, a Jordán túlsó partjára. Ott ismét tömeg vette körül, ő pedig szokása szerint tanította őket.

Jn 4,1-3.43-46a Amikor Jézus megtudta, hogy a farizeusok úgy értesültek, hogy ő több tanítványt szerez és keresztel, mint János – noha Jézus maga nem keresztelt, csak a tanítványai –, elhagyta Júdeát és visszatért Galileába. (...) A két nap elteltével folytatta

útját Galilea felé. Jézus maga állapította meg, hogy saját hazájában nincs a prófétának becsülete. Mégis, amikor Galileába ért, a galileaiak szívesen fogadták, mert mind látták, amit az ünnep alkalmával Jeruzsálemben tett, hisz ott voltak az ünnepen. Így újra a galileai Kánába ment, ahol a vizet borrá változtatta.

Jn 15,27 Tegyetek ti is tanúságot rólam, hiszen kezdettől fogva velem voltatok.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Lev 25,10 Legyen ez jubileum számotokra: mindenki kapja vissza birtokát, mindenki térjen vissza családjához.

Iz 58,6 Tudjátok, milyen az a böjt, amelyet én kedvelek? Ezt mondja Isten, az Úr: Törd össze a jogtalan bilincseket, és oldd meg az iga köteleit! Bocsásd szabadon az elnyomottakat, törj össze minden ígát!

Iz 61,1-2 Az Úr lelke nyugszik rajtam, mert az Úr kent föl engem. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, és meggyógyítsam a megtört szívűeket. Hogy szabadulást hirdessek a foglyoknak, és szabadságot a börtönök lakóinak. Hogy hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét, Istenünk bosszújának napját. Hogy megvigasztaljam mind a gyászolókat.

Szof 2,3 Keressétek az Urat ti, szegényei a földnek, akik teljesítitek parancsait. Keressétek az igazságot, keressétek az alázatot, talán menedéket találtok az Úr haragjának napján.

ApCsel 1,1 Első könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus.

ApCsel 1,8 De megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, és tanúim lesztek Jeruzsálemben s egész Júdeában és Szamáriában, sőt egészen a föld végső határáig.

ApCsel 6,15 A főtanács tagjai mind őt figyelték, és olyannak találták arcát, mintha angyalé volna.

ApCsel 13,15.27 A törvény és a próféták felolvasása után a zsinagóga elöljárói odaküldtek hozzájuk ezzel a kéréssel: „Testvérek, férfiak! Ha volna néhány buzdító szavatok a néphez, csak beszéljete!” (...) De Jeruzsálem lakói és vezetői nem ismerték el, hanem ítéletükkel beteljesítették a próféták szavát, amelyet szombatoként mindig felolvasnak.

ApCsel 17,2 Pál szokása szerint bement hozzájuk, és három szombaton beszélt nekik az Írásokról.

ApCsel 22,3 Zsidó vagyok, a kilikiai Tarzuszban születtem, de ebben a városban nevelkedtem, s Gamáliel lábánál az atyai törvény szigorú megtartására tanítottak. Az Isten szolgálatában éppúgy buzgólkodtam, mint most ti mindannyian.

2Kor 6,2 Azt mondja ugyanis: A kellő időben meghallgatlak, s az üdvösség napján segíték rajtad. Nos, most van a kellő idő, most van az üdvösség napja!

2Kor 8,18 Vele küldjük azt a testvért is, akit az evangélium hirdetéséért minden egyházban dicsérnek.

Ef 3,7 Ennek lettem szolgája Isten kegyelmi adományából, amelyet hathatós erejével juttatott nekem.

Kol 4,14 Köszönt benneteket Lukács, a kedves orvos és Démász.

2Tessz 4,11 Csak Lukács van mellettem. Márkot is vedd magad mellé, és hozd el, jó szolgálatot tenne nekem.

Zsid 2,3 Hogyan menekülhetnénk meg mi, ha semmibe vesszük azt a mérhetetlen üdvösséget, amelyet először az Úr hirdetett, azután a fültanúk megszilárdítottak köztetek?

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.1.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

714. Ezért kezdi Krisztus a Jó Hír hirdetését Izajás ezen sorainak magáévá tételével (Lk 4,18–19):

„Az Úr Lelke rajtam;
mert fölkent engem,
hogy örömhírt vigyek a szegényeknek,
elküldött, hogy hirdessem a foglyoknak az elbocsátást,
és a vakoknak a látást,
hogy elküldjem a megtörteket az elbocsátásban,
és hirdessem az Úr kedves esztendejét.”

1965. Az új Törvény, más nevén az evangéliumi Törvény a földön a természetes és kinyilatkoztatott isteni Törvény tökéletes formája. Krisztus műve, és elsősorban a Hegyi Beszédben fejeződik ki. A Szentléleknek is műve és általa a szeretet belső törvényévé válik: „Izrael házával új szövetséget kötök. (...) Elméjükbe helyezem és szívükbe vésem törvényeimet; én az ő Istenük leszek, ők meg az én népem lesznek” (Zsid 8,8.10).

1966. Az új Törvény a Szentlélek kegyelme, mely a Krisztusba vetett hit által ajándékba adatik a híveknek. A szeretet által tevékeny, és az Úr beszédét használja föl arra, hogy tanítsa, mit kell tennünk, és a szentségeket, hogy közölje a teendőhöz szükséges kegyelmet:

„Ha valaki jámboran és józanul megfontolja a beszédet, amit a mi Urunk Jézus Krisztus a hegyen mondott el, miként azt a Máté szerinti evangéliumban olvassuk, úgy gondolom, megtalálja benne mindazt, ami a jó erkölcsökhöz tartozik, a keresztyén élet tökéletes módját (...). Ezt azért mondtam, hogy világossá váljék: e beszéd a keresztyén életet formáló összes törvény tökéletessége.”

1967. Az evangéliumi Törvény a régi Törvényt beteljesíti, bevégzi, fölülmúlja és tökéletesíti. A boldogságokban beteljesíti az isteni ígéreteként azáltal, hogy fölemeli és „a mennyek országára” irányítja azokat. A szegényekhez, az alázatosakhoz, a megtörtekhez, a tisztaszívűekhez, a Krisztus miatt üldözöttekhez fordul, akik készségesek hittel fogadni ezt az új reményt, és így mutatja meg az Ország előre nem látott útjait.

1968. Az evangéliumi Törvény beteljesíti a Törvény parancsolatait. Az Úr beszéde nem oldja föl és nem fokozza le a régi Törvény erkölcsi előírásait, hanem előhossa rejtett erőiket

és új igényeket fakaszt belőlük: kinyilatkoztatja teljes isteni és emberi igazságukat. Nem ad hozzá új, külső parancsolatokat, hanem a cselekedetek gyökerét újítja meg, a szívet, ahol az ember választ tiszta és tisztátalan között, ahol a hit, a remény, a szeretet és velük a többi erény formálódik. Így az evangélium a mennyei Atya tökéletességének követésével tökéletesíti a Törvényt, isteni nagylelkűséggel megbocsátva az ellenségeknek és imádkozva az üldözőkért.

1969. De az új Törvény gyakorolja a vallásosság cselekedeteit: az alamizsnát, az imádságot, a böjtöt az Atya kedvért, „aki a rejtekben is lát”, másként, mint akik azt kívánják, hogy „lássák őket az emberek”. Imádsága a Miatyánk.

1970. Az Evangéliumi törvény magában foglalja a határozott választást „a két út” között és az Úr szavainak megvalósítását. Összefoglalása az arany szabály: „Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük. Ez a törvény és a próféták.” (Mt 7,12)

Az egész evangéliumi törvény benne foglaltatik Jézus új parancsában, hogy úgy szeressük egymást, ahogyan Ő szeretett minket.

1971. Az Úr beszédéhez hozzá kell kapcsolni az apostoli tanítások erkölcsi katekézisét, mint például Róm 12–15; 1Kor 12–13; Kol 3–4; Ef 4–6 stb. Ez az oktatás az Úr tanítását az apostolok tekintélyével közvetíti, főként azoknak az erényeknek a bemutatásával, melyek a Krisztusba vetett hitből fakadnak és életüket a Szentlélek legfőbb adományából, a szeretetből kapják. „Szeressetek tettetés nélkül (...). A testvéri szeretetben legyetek gyöngédek egymáshoz (...), a reményben legyetek derűsek, a nyomorúságban béketűrők, az imádságban állhatatosak. Segítsetek a szenteken, ha szükségben vannak, gyakoroljátok a vendégszeretetet.” (Róm 12,9–13) Ez a katekézis arra is tanít, hogy a konkrét lelkiismereti eseteket a Krisztussal és az Egyházzal való kapcsolatunk fényében vizsgáljuk.

1972. Az új Törvény a szeretet törvénye, mert inkább a Szentlélek által belénk árasztott szeretet, mint a félelem készlet cselekvésre bennünket; a kegyelem törvénye, mert a hit és a szentségek révén adja a kegyelem erejét a cselekvéshez; a szabadság törvénye, mert megszabadít a régi Törvény rituális és jogi előírásaitól; megtanít arra, hogy a szeretet hatására önként cselekedjünk, s végül a szolgálai állapotból, melyben „a szolga nem tudja, mit tesz az ura”, Krisztus barátjává emel, „mert mindent tudtul adtam nektek, amit az én Atyámtól hallottam” (Jn 15,15); sőt az öröklő fiú állapotába helyez.

1973. A parancsolatok mellett az új Törvény felöleli az evangéliumi tanácsokat is. A hagyományos megkülönböztetés Isten parancsai és az evangéliumi tanácsok között a szeretethez, a keresztény élet tökéletességéhez való viszonyukon alapszik. A parancsok célja, hogy kizárjanak mindent, ami összeegyeztethetetlen a szeretettel. A tanácsok célja, hogy távol tartsák mindazt, ami nem ellentétes ugyan a szeretettel, de akadályozhatja fejlődését.

1974. Az evangéliumi tanácsok az ajándékozással soha meg nem elégedő szeretet élő teljességét fejezik ki. Ennek indító erejéről tanúskodnak és lelki serénységünket serkentik. Az új Törvény tökéletessége lényegében az Isten és felebarát iránti szeretet parancsában áll. A tanácsok megmutatják a rövidebb utakat, a hatékonyabb eszközöket, és mindenkinek saját hivatásának megfelelően kell gyakorolnia őket:

„(Isten) nem akarja, hogy mindenki minden tanácsot betartson, hanem csak azokat, melyek a személyeknek, az időknek, az alkalmaknak és az erőknek megfelelőek, amint a szeretet megköveteli; mert a szeretet mint minden erény, minden parancs, minden tanács, egyszóval valamennyi keresztény törvény és cselekedet királynője szabja meg mindenkinek a maga helyét, rendjét, idejét és értékét.”

106. Isten sugalmazta a Szent Könyvek szerzőit. „A Szent Könyvek megírására Isten embereket választott ki, akiket erejük és képességeik birtokában úgy használt föl, hogy miközben bennük és általuk Ő maga cselekedett, mint valódi szerzők mindazt, de csak azt foglalják írásba, amit Ő akar.”

108. A keresztény hit mégsem „könyvvallás”. A kereszténység Isten „Igéjének” a vallása: egy olyan Igéé, amely nem írott és néma szó, hanem „megtestesült és élő Ige”. Szükségünk van tehát arra, hogy Krisztus, az élő Isten örök Igéje a Szentlélek által megnyissa értelmünket, hogy megértsük az Írásokat, nehogy olyanok maradjanak, mint a holt betű.

515. Az evangéliumokat olyan emberek írták, akik az első hívők közé tartoztak és akik közölni akarták a hitet másokkal. Mivel a hitben tudták, hogy kicsoda Jézus, ezért egész földi életében szemlélni és másokkal is láttatni tudták misztériumának nyomait. Jézus életében minden – pólyájától, amibe születésekor betakarták, az eceten át, amivel a kereszten itatták, egészen az arcát takaró kendőig, amit a föltámadás után a sírban hagyott – az Ő legbensőbb misztériumának a jele. Cselekedetei, csodái, szavai által vált nyilvánvalóvá, hogy „benne lakik testileg az istenség teljessége” (Kol 2,9). Embersége „szentségként”, azaz istenségének és az általa hozott üdvösségnek jele és eszközeként jelenik meg: ami az Ő földi életében látható volt, az istenfiúságának és megváltói küldetésének láthatatlan misztériumára utalt.

787. Jézus kezdettől fogva részt adott életéből a tanítványoknak; kinyilatkoztatta nekik az Ország misztériumát, küldetésében, örömeiben és szenvedéseiben részesítette őket. Jézus egy még bensőségesebb kapcsolatról beszél közte és azok között, akik követik őt: „Maradjatok meg bennem, és én tibennetek (...) Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,4–5). És meghirdet egy titokzatos, valóságos közösséget a saját teste és a mi testünk között: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad, és én őbenne” (Jn 6,56).

788. Amikor látható jelenléte elvételét a tanítványoktól, Jézus nem hagyta őket árván. Megígérte, hogy velük marad az idők végezetéig. Elküldte nekik a Lelkét. Így a Jézussal való közösség még intenzívebbé vált: „Lelkének közlésével ugyanis testvéreit, akiket minden nemzetből hívott össze, titokzatosan testévé tette.”

789. Az Egyháznak a testtel való összehasonlítása megvilágítja a Krisztus és az Egyház közötti bensőséges kapcsolatot. Az Egyház nemcsak körülötte gyűlik össze; benne, az Ő testében egyesített. A Krisztus Teste-Egyháznak három sajátosságát különösen is ki kell emelni: az összes tagok egymás közti egysége Krisztussal való egységük által; Krisztus a test Feje; az Egyház Krisztus Menyasszonya.

790. A hívők, akik válaszolnak Isten szavára és Krisztus Testének tagjaivá válnak, szorosán egyesülnek Krisztussal: „Ebben a testben Krisztus élete árad szét a hívőkbe, akik

a szentségek által titokzatos és valóságos módon egyesülnek a szenvedett és megdicsőült Krisztussal”. Ez elsősorban a keresztségre érvényes, ami által Krisztus halálával és föltámadásával egyesülünk, és az Eucharisziára, ami által „valóságosan részesedünk az Úr testéből és fölemeltetünk a vele és az egymással való kommunióra”.

791. A test egysége nem szünteti meg a tagok különbözőségét: „Krisztus testének építésénél is érvényesül a tagoknak és a feladatoknak a különbözősége. Egy a Lélek, aki sokféle ajándékát a maga gazdagsága és a szolgálatok szükségletei szerint osztja szét az Egyház javára.” A titokzatos test egysége hozza létre és erősíti a hívők egymás közötti szeretetét: „Ezért ha szenved az egyik tag, mind együtt szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, valamennyi együtt örül vele”. Krisztus testének egysége legyőz minden emberi megosztottságot: „Mert mindannyian, akik megkeresztelkedtetek Krisztusban, Krisztust öltöttétek magatokra. Nincs többé zsidó vagy görög, rabszolga vagy szabad, férfi vagy nő, mert mindannyian egyé lettetek Krisztus Jézusban.” (Gal 3,27–28)

792. Krisztus „az Egyház testének a Feje” (Kol 1,18). Ő a teremtés és a megváltás forrása. Fölemelkedvén az Atya dicsőségébe, „övé az elsőség mindenben” (Kol 1,18), főként az Egyházban, mely által kiterjeszti uralmát mindenre:

793. Egyesít minket az Ő húsvétjával: minden tagnak törekednie kell arra, hogy hasonlóná váljék Őhöz, „amíg Krisztus ki nem alakul bennünk” (Gal 4,19). „Ezért fölvetetünk az Ő életének misztériumaiba, (...) mint test a főhöz társulunk szenvedéseivel, együtt szenvedvén Vele, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk.”

794. Gondoskodik növekedésünkről: Annak érdekében, hogy mint Fejünkhöz föl tudjunk hozzá nőni, Krisztus ellátja Testét, az Egyházat ajándékokkal és szolgálatokkal, melyek által előbbre segítjük egymást az üdvösség útján.

795. Krisztus és az Egyház tehát a „teljes Krisztus”. Az Egyház egy Krisztussal. A szentek ennek az egységnek nagyon elevenen tudatában vannak:

„Ujjongjunk tehát és adjunk hálát, mert nem csupán kereszténnyé, hanem Krisztussá lettünk. Értitek-e, testvérek, fölöttünk a Fő, Isten kegyelmét? Csodálkozzatok, örvendjete, Krisztussá lettünk. Ha ugyanis Ő a Fő, és mi a tagok; akkor a teljes ember Ő és mi. (...) Krisztus teljessége tehát a Fő és a tagok. Mi a Fő és a tagok? Krisztus és az Egyház.”

„A mi Megváltónk egy személynek bizonyul a szent Egyházzal, melyet fölvelt.” „A Fő és a tagok szinte egy és ugyanaz a misztikus személy.”

A szent hittanítók által tanított hit és a hívők egészséges hitérzéke nyivánul meg Szent Johanna bíráihoz intézett szavában: „Jézusról és az Egyházzal azt gondolom, hogy egyek, és hogy ebből nem kell kérdést csinálni”.

2.1.2. PÁPAI GONDOLATOK

FERENC PÁPA EVANGELII GAUDIUM KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

197. Isten szívében kiváltságos helye van a szegényeknek, olyannyira, hogy ő maga „szegénnyé lett” (2Kor 8,9). Megváltásunk egész útját a szegények szegélyezik. Az üdvösség egy alázatos leány „igenje” által jött el hozzánk egy nagy birodalom szélén, egy félreeső kis faluban. Az Üdvözítő istállóban született, állatok között, ahogyan ez a legszegényebbek gyermekeivel történni szokott; egy pár gerlét felajánlva mutatták be a templomban, azok áldozatával, akik nem engedhették meg maguknak, hogy bárányt vegyenek (vö. Lk 2,24; Lev 5,7); egy egyszerű munkás házában nőtt fel, és két kezével kereste a kenyerét. Amikor hirdetni kezdte az országot, kitzásítottak sokasága követte, s így vált láthatóvá, amit ő maga mondott: „Az Úr Lelke van rajtam, azért kent fel engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek” (Lk 4,18). A fájdalomtól gyötörteknek, a szegénység által nyomasztottaknak hirdette, hogy Isten a szíve közepében hordozza őket: „Boldogok vagytok ti, szegények, mert tiétek az Isten országa” (Lk 6,20), és így azonosult velük: „Éhes voltam és adtatok ennem”, tanítva ezzel, hogy az irántuk való irgalmasság a mennyország kulcsa (vö. Mt 25,35köv.).

VI. PÁL PÁPA: AZ EVANGÉLIUM HIRDETÉSE - KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

75. Nem képzelhető el evangelizáció a Szentlélek működése nélkül. A názareti Jézusra keresztsége pillanatában leszáll a Szentlélek, miközben az Atya szava hallatszik: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik”. Ezek a szavak magukba foglalják Jézus kiválasztását és küldetését. „A Szentlélek vezette” a pusztába, ahol megvívja döntő harcát és kiállja a legnagyobb próbát, mielőtt megkezdí működését. „A Szentlélek erejével” tér vissza Galileába, és Názáretben kezdí ige hirdetését, önmagára alkalmazva Izajás sorait: „Az Úr lelke rajtam.” Majd így szól: „Ma beteljesült az Írás”. A tanítványoknak, mielőtt elküldi őket, ezt mondja: „Vegyétek a Szentlelket”.

Ténylegesen csak a Szentlélek eljövele után, a Pünkösöd napján kezdí meg az apostolok evangelizáló munkájukat az egész világon. Péter Joel próféciájának teljesülésével magyarázza az eseményt: „Kíárasztom Lelkemet”. Pétert eltölti a Szentlélek, amikor a népnek Jézusról, Isten Fiáról beszél. Pál is eltelik Szentlélekkel, mielőtt az apostoli munkának szenteli magát. Istvánt is Szentlélekkel telve választották meg a diakónusi szolgálatra és később ez képesíti a vértanúságra. A Szentlélek, aki szavakat adott Péter, Pál és a többi apostolok ajkára, leszállt „azokra is, akik meghallgatták a beszédet”. Az egyház a Szentlélek vigasztalásával telve növekszik. A Szentlélek az egyház Lelke. Ő érteti meg a hívekkel Jézus tanításának, igazságainak mélyebb értelmét. Mint az egyház kezdetén, ma is ő munkálkodik mindazokban, akik az evangéliumot továbbadják: ha hagyják, hogy a Szentlélek birtokba vegye és vezesse őket. A Szentlélek ad ajkukra oly szavakat, amelyek nem tőlük maguktól valók – és ugyanakkor a Szentlélek készíti fel a hallgatók lelkét is, hogy megnyíljanak a Jó Hír és az Isten Országának hirdetése előtt.

Az evangelizáció jó módszerei fontosak, de soha, a legkiválóbb módszerek sem pótolhatják a Szentlélek csendes munkáját. Bármekkora legyen is a hithirdető tudása, mindez semmi, ha a Szentlélek nem kíséri. Őnélküle a leghatásosabb érvelés sem ér

semmit. A legcsodálatosabb szociológiai vagy pszichológiai rendszerek is értéktelenek a Szentlélek segítségére nélkül.

Napjainkban –mondhatni – újból a Szentlélek kivételes korának társai vagyunk. Újból föl akarják őt fedezni, úgy, ahogyan a Szentírás elénk tárja. Boldogságot ad, ha valaki az ő irányításának engedi át magát. Sokan csak órá akarnak figyelni, őtőle akarják magukat vezetetni. A Szentléleknek az egész egyház életében döntő szerepe van, de elsősorban az evangelizációs küldetésben nyilatkozik meg. (...)

SZENT II. JÁNOS PÁLPÁPA PASTORES DABO VOBIS KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

11. „Mindazok szeme, akik a zsinagógában voltak, figyelemmel tekintett rá” (Lk 4,20). Amit Lukács azokról mond, akik azon a szombaton ott voltak a názáreti zsinagógában és hallották Jézus magyarázatát az általa fölolvastott Izaiás-részlethez, minden keresztyénre is alkalmazható, mert nekik is el kell ismerniük, hogy a Názáreti Jézusban végleg beteljesedett a próféta szó: „Ma beteljesedett az Írás, amit imént hallottatok” (4,21). Az Írás pedig ez volt: „Az Úr Lelke van rajtam; mert fölkent engem; elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, s hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy felszabadítsam az elnyomottakat, és hirdessem: elérkezett az Úr esztendeje” (4,18-19; vö. Iz 61,1-2). Jézus tehát úgy mutatkozik be, mint akit eltöltött a Szentlélek, akit fölkenés szentelt föl, aki arra küldetett, hogy hirdesse a szegényeknek az Evangéliumot: Ő a Messiás, a pap, próféta és király Messiás.

33. „Az Úr Lelke rajtam, azért kent föl engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek; elküldött, hogy hirdessem... az Úr kedves esztendejét” (Lk 4,18-19). Jézus szavainak, melyek a názáreti zsinagógában hangzottak el, a mi szívünkben is visszhangzaniuk kell. Hitünk ugyanis feltárja nekünk, hogy Krisztus Lelke tevékenyen van jelen konkrét létünkben, életünkben és cselekedeteinkben, miként ezt az ordo szentsége jelezte és létrehozta bennünk.

Kétségtelen, hogy *az Úr Lelke mindent megelőzően szerzője lelki életünknek*. Ő teremti az „új szívet”, éltet, vezérel, főként a szeretet „új parancsa”, tudniillik a pásztori szeretet törvénye által. (...)

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA CHRISTIFIDELES LAICI KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

13. Péter apostol egy másik hasonlat, az épület képeinek segítségével a megkereszteltet úgy határozza meg, mint „élő köveket”, melyek Krisztusra, a „szegletköre” épülnek, és az ő feladatuk a „lelki ház fölépítése” (1Pét 2,5). Ez a kép a keresztség újdonságának másik szempontjához vezet el bennünket, melyet a II. Vatikáni Zsinat a következőképpen tanít: „A megkeresztelték ugyanis az újjászületés és a Szentlélek kenete által lelki házzá ... szenteltetnek.”

A Szentlélek „fölkeni” a megkeresztelt embert, eltörölhetetlen pecsétjével jelöli meg (vö. 2Kor 1,21-22) és lelki templommá teszi, vagyis a keresztyén embert a Jézus Krisztussal való egység és a hozzá történő hasonulás miatt Isten szent jelenléte tölti be.

A keresztyén hívó ettől a lelki „fölkenéstől” bizonyos módon megismételheti Jézus szavait: „Az Úr lelke van rajtam, mert fölkent engem, elküldött, hogy örömhírt vigyek a

szegényeknek, s hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy fölsszabadítsam az elnyomottakat, és hirdessem: „elérkezett az Úr esztendeje” (Lk 4,18-19; vö. Iz 61,1-2). Így a megkeresztelt ember a keresztség kiáradása révén magának Jézus Krisztusnak, az Üdvözítő Messiásnak küldetésében részesül.

2.2. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.2.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

Isten Igéjének vasárnapján az *olvasmány* (Neh 8,2-4a. 5b. 8-10) azt beszéli el, amikor Ezdrás pap felolvassza a Törvényből, s a nép ünnepélyesen újra elkötelezi magát a hallott szavak hűségese követésére: „s az egész nép felemelt kézzel ráfelelte: Ámen, ámen. Majd mélyen meghajoltak és a földre borulva imádták az Urat.”

A *kezdőének* (Zsolt 95,1.6) is erre a dicsőítésre hív: „Énekeljete az Úrnak új éneket, minden föld az Úrnak énekeljen!”

A *válaszos zsoltár* (Zsolt 18,8.9.10.15) szintén az Úr igéit dicséri: „Tökéletes az Úr törvénye, megújítja a lelket.” Minderre Péter apostol Jézusnak mondott szavaival válaszolunk: „Uram, Istenem, örök életet adó igéid vannak.” (vö. Jn 6,69) Az evangéliumi részletben (Lk 1,1-4;4,14-21) az evangélista elmondja, hogy Jézus rendszeresen olvasott fel szombatokként a názáreti zsinagógában. A most elhangzott izajási szakasz rámutat a Messiás küldetésére, aki a Szentlélek erejében szelíd gyengédséggel és bátran cselekszik: „Az Úr Lelke van rajtam. Fölkent engem és elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, s hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy szabadá tegyem az elnyomottakat, és hirdessem: elérkezett az Úr esztendeje.” Majd Jézus hozzáfűzi: „Ma beteljesedett az Írás, amelyet az imént hallottatok.” Vagyis Jézus Krisztusban arcot és testet öltött Isten Igéje, benne beteljesült mindaz, melyről a korábbi Írások szóltak. Isten Igéje azért lett emberré, hogy mindenkinek örömhírt hozzon, s minden embert felszabadítson, gyógyítson, vigasztaljon. Ez visszhangzik az *alleluja versben* is (vö. Lk 4,18): „Az Úr elküldött engem, hogy a szegényeknek örömhírt vigyek, és a bűn rabjainak szabad életet hirdessek.”

A *szentlecke* (hosszabb forma: 1Kor 12,12-30; rövidebb forma: 1Kor 12,12-14.27) a Szentléleknek az Egyházban betöltött fontos szerepét hangsúlyozza: „egy testté lettünk a keresztségben az egy Lélek által. Mindannyiunkat egy Lélek itatott át.” Vagyis a Szentlélek, akinek az erejében az Úr Jézus cselekszik, a hívők életében is jelentős szerepet tölt be.

Továbbá az *egyetemes könyörgések* számos ponton kapcsolódnak az evangéliumhoz. Az első kettő az Úr tanításának terjedéséért, a Szentírás jobb megismeréséért fohászkodik. A harmadik és a negyedik egészen szorosán az evangéliumi szövegben gyökerezik: „Add, hogy a Krisztusba vetett hit vigasztalást adjon a szomorúaknak, világosságot a tudatlanoknak, a bűnösöknek pedig a lelki megtisztulás kegyelmét!”; „Add, hogy a próféták jövendölései a boldog messiási időkről mindnyájunk életében valóra váljanak!”

2.2.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Félik majd a népek (603)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/203/gr/718/felik-majd-a-nepek-timebunt-gentes

Az Úristent magasztalom(190)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/133/cantio/106/az-uristent-magasztalom

GITÁROS, ILLETVE TAIZEI ÉNEKEK

Sillye Jenő: A világnak Krisztus kell

<https://www.youtube.com/watch?v=MtcdaztngIQ>

2.3. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.3.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰ

Bihari Réka: Szabadulás

Sötétségben éltem, és annak is a legmélyén.
Aztán jött egy kéz, megragadott, és elindult velem felfelé.
Egyre csak húzott, nem értettem miért.

Mikor már haloványan világosságot láttam, elengedtem kezét.
A sötétség az én világom, nem érdelem meg a fényt.

A kéz ott maradt, nem ment el.
Elindult bennem egy gondolat:
Talán mégiscsak mehetek?
A kéz nem válaszolt, csendben maradt.

Vágytam a fényre nagyon,
de a sötétség szorosan körémfonódott.
Éreztem, nem akar elengedni.
Füleembe súgta: "Mi együtt vagyunk, összetartozunk."
Féltem őt ott hagyni.

A kéz még mindig ott volt felettem, reményt adott,
így hát eldöntöttem, NEM maradok.
Társam a sötétség, de nem jó nekem vele.
Elkaptam hát a segítséget,
majd hirtelen megrántott, és azonnal fenn lettem a fényben.

Egy sötét szál, mint egy fekete fonál még lábam köré fonja magát.
Húzna vissza de nem engedem, ennyi év sötétség után
nem megyek többé vissza sohasem!

2.4. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Elhiszem-e, hogy Jézus engem is szabaddá tud tenni?
- Olvasom-e rendszeresen a Szentírást? Odafigyelek-e a szentmisére, a prédikációra?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Mindenható, örök Isten, irányítsd tetteinket tetszésed szerint, hogy szent Fiad nevében minél több jót tegyünk. Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy Fiad felszabadító örömhírét őszintén befogadva, én is tovább tudjam azt bátran és hitelesen adni a szegényeknek és az elesetteknek! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Ma beteljesedett az Írás (Lk 1,1-4; 4,14-21)

(Forrás: Pixabay)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Isten mindig velünk van, sosem vagyunk valójában egyedül!
- a magánynak nincs ereje felettünk.
- Isten minden emberért eljött a világba.
- Isten mindig felül tudja múlni az elvárásainkat.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- szemléljem én is csendben Istent, s cselekedjem az ő szava szerint!
- tudatosítsam magamban, az Isten valóban velünk van.
- próbáljak az örömhírré koncentrálni.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 3. vasárnap („C” év)

Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Alexandriai Szent Athanasziosz gondolatait Vanyó László fordította

Szent Efrém diakónus prédikációját a *La Bibbia commentata dai Padri*. (Città Nuova Editrice, 2017) kötet szövege alapján Rác Dávid fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Bihari Réka: Szabadulás – <https://www.poet.hu/vers/58765>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívია, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rác Dávid, Rác Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2022

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu